

**Związek Pracodawców
Przemysłu Opakowań i Produktów w Opakowaniach EKO-PAK**

ul. Chałubińskiego 8
00-613 Warszawa
NIP: 7010494958
REGON: 362006278
Tel/fax: 22-699-03-20
biuro@eko-pak.biz

Warszawa, 10 marca 2016 r.

**Departament Gospodarki Odpadami
Ministerstwo Środowiska
ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa**

Dotyczy: zaproponowane przez Komisję Europejską regulacje w zakresie Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta

Szanowni Państwo,

Związek Pracodawców Przemysłu Opakowań i Produktów w Opakowaniach EKO-PAK z głębokim zainteresowaniem przeanalizował stanowisko Rządu RP wobec propozycji zmian w zakresie dyrektywy odpadowej (COM 595), w szczególności zapisów związanych z Rozszerzoną Odpowiedzialnością Producenta (ROP). Stanowisko to jest ważną wytyczną dla przedstawicieli władz Polski w dalszych pracach nad zmianami dyrektyw odpadowych. Niemniej jednak warto w tych pracach zwrócić uwagę na szereg kluczowych elementów, nie ujętych w stanowisku Rządu a niezwykle istotnych dla wprowadzających produkty w opakowaniach. To oni bowiem są i pozostaną główną grupą, na której barkach spoczywać będzie realizacja zasad Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta.

Dlatego też Związek Pracodawców EKO-PAK pozwala sobie zwrócić Państwa uwagę na poniższe zagadnienia.

1. Wszelkie zmiany w obowiązujących dyrektywach odpadowych, w szczególności w ramowej dyrektywie odpadowej (WFD) muszą zagwarantować podstawową zasadę swobodnego przepływu towarów na rynku UE. Dlatego też **konieczne jest dokonywanie przez Komisję Europejską regularnej, corocznej oceny postępów w implementacji znowelizowanych dyrektyw odpadowych oraz wpływu zmian legislacyjnych w obszarze odpadów opakowaniowych na funkcjonowanie jednolitego rynku wspólnotowego.**
2. Rozszerzona Odpowiedzialność Producenta nie jest nieograniczonym obowiązkiem spoczywającym wyłącznie na wprowadzających produkty w opakowaniach. **Jedną z fundamentalnych zasad ROP jest jasny i czytelny podział zadań pomiędzy wszystkich uczestników rynku gospodarki odpadami opakowaniowymi. Ten podział zadań powinien być jednak zdefiniowany i nadzorowany przez władze Państw Członkowskich, a nie organizacje odzysku, jak to można wywnioskować z projektu znowelizowanej ramowej dyrektywy odpadowej (WFD, art. 8a ust. 1).** W warunkach funkcjonowania wielu organizacji odzysku (a tak jest w Polsce) nie jest bowiem możliwe, aby każda z nich ustalała własne reguły podziału zadań i obowiązków pomiędzy uczestników rynku. Doprowadziło by to do kompletnego chaosu i nieporównywalności działania poszczególnych organizacji odzysku, zaburzając dodatkowo uczciwą konkurencję tak pomiędzy nimi, jak i ich klientami – wprowadzającymi. Administracja państwowa nie może wyzbyć się w tym przypadku roli prawodawcy i regulatora. Dodatkowo, ten określany przez Państwa Członkowskie podział ról i zadań pomiędzy uczestników rynku powinien objąć także dystrybutorów produktów w opakowaniach (w przypadku, gdy samodzielnie dystrybuują produkty pochodzące bezpośrednio z zagranicy) oraz – co znacznie ważniejsze – **mieszkańców (konsumentów),** czyli pierwotnych wytwórców odpadów opakowaniowych.
3. **Minimalne wymagania dotyczące Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta** powinny zostać określone nie tylko w ramowej dyrektywie odpadowej (WFD), ale też **przeniesione do dyrektywy w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych (PPWD),** jak i innych sektorowych dyrektyw odpadowych (np. WEEE). Zapewni to

**Związek Pracodawców
Przemysłu Opakowań i Produktów w Opakowaniach EKO-PAK**

ul. Chałubińskiego 8
00-613 Warszawa
NIP: 7010494958
REGON: 362006278
Tel/fax: 22-699-03-20
biuro@eko-pak.biz

pełną jednolitość przepisów i zapobiegnie rozbieżności pomiędzy zasadami ROP dotyczącymi różnych rodzajów odpadów (odpadów opakowaniowych, zużytego sprzętu, baterii i akumulatorów itd.).

4. Warunkiem skutecznej implementacji zasady Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta jest **zapewnienie przez Państwa Członkowskie efektywnego systemu selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych z gospodarstw domowych**. Wymóg ten powinien więc zostać wyraźnie określony w dyrektywie opakowaniowej (PPWD).
5. Minimalne wymagania dotyczące Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta powinny stwarzać warunki dla zbierania **wszystkich rodzajów odpadów opakowaniowych**, które podlegają obowiązkowi recyklingu. W tym kontekście zasadnicze znaczenie powinno mieć zagwarantowanie równych szans i uczciwej konkurencji dla wszystkich podmiotów gospodarczych obecnych na rynku. Należy więc **zapobiegać wybiórczemu traktowaniu odpadów opakowaniowych**; niezbędne jest to, aby wszystko co można zebrać i poddać recyklingowi zostało faktycznie zebrane i przetworzone. Konieczne jest przy tym stworzenie odpowiednich zachęt dla innowacji w obszarze recyklingu poprzez wsparcie najbardziej efektywnych i zaawansowanych technologii.
6. **Platformy dialogu wszystkich uczestników rynku, organizowane przez Państwa Członkowskie** (WFD, art. 8 ust. 6) **muszą też obejmować wprowadzających produkty w opakowaniach**. Niemożliwym jest bowiem, aby z takiego dialogu wyłączona została grupa podmiotów, na których barkach spoczywa koszt realizacji Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta. Bez nich taki dialog byłby nieuczciwy i pozbawiony sensu.
7. Wkład finansowy wprowadzających w ramach Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta musi odpowiadać ich roli i obowiązkowi, określonym przez władze Państw Członkowskich. Słuszną jest zasada, aby wprowadzający pokrywali **uzasadnioną część kosztów** selektywnej zbiórki i sortowania przygotowującego do recyklingu. Niemniej jednak, **pokrywanie „całości kosztów gospodarowania odpadami dla produktów wprowadzanych przez nich na rynek unijny” zawierające w szczególności bliżej nieokreślone pojęcie „przetwarzania” odpadów** (WFD, art. 8a ust. 4), **zdecydowanie wykracza poza rolę i odpowiedzialność wprowadzających**. Tym bardziej, że pojęcie „przetwarzania” w polskich warunkach może zostać rozciągnięte także na procesy recyklingu, które są już działalnością stricte gospodarczą opartą o rachunek zysków i strat. Dlatego też konieczne jest **zastąpienie sformułowania „całości kosztów” sformułowaniem „następujących kosztów”** wraz z enumeratywnym wyliczeniem rodzaju pokrywanych kosztów przy **usunięciu z takiego katalogu kosztów „przetwarzania” odpadów**.

Na uwagę zasługuje przy tym fakt, w Polsce gminy ustanawiając opłatę za wywóz odpadów już pozyskują środki na pokrycie kosztów zagospodarowania tychże, tak więc obowiązek wprowadzających powinien być nastawiony na dofinansowywanie selektywnej zbiórki w zależności od sytuacji w danej gminie (w celu zwiększenia efektywności lokalnego systemu) czy też od potrzeb zagospodarowania danej frakcji materiałowej. W tym ostatnim przypadku na uwagę zasługuje bowiem dotychczasowy dorobek wprowadzających, którzy realizują samodzielnie zasadę Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta w obszarze danego rodzaju opakowania (np. aluminiowego), czy też w drodze dobrowolnych porozumień, które powstają w celu realizacji obowiązków dla opakowań wielomateriałowych oraz opakowań dla środków niebezpiecznych. Zwiększają oni, poprzez liczne akcje społeczne, świadomość mieszkańców w obszarze selektywnej zbiórki oraz zapewniają swoimi działaniami (we współpracy z podmiotami publicznymi, prywatnymi czy organizacjami pozarządowymi) wysokie rezultaty w zakresie recyklingu danego materiału opakowaniowego. Nowe rozwiązania prawne ani tego dorobku, ani potencjału na przyszłość zaprzepaścić nie mogą.

8. **Organizacje odzysku powinny być prawnie zobowiązane do publikowania nie tylko danych dotyczących przychodów z tytułu wpłat od wprowadzających** (WFD, art. 8a ust. 3 lit. d), **ale też przychodów ze sprzedaży surowców wtórnych lub z ponownego wykorzystania produktów opakowaniowych**. Tylko wówczas będzie można wiarygodnie określić kontrybucję netto danej organizacji odzysku w ramach Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta i porównać taki wkład z wkładami innych organizacji działających na konkurencyjnym rynku (jak np. w Polsce).

**Związek Pracodawców
Przemysłu Opakowań i Produktów w Opakowaniach EKO-PAK**

ul. Chałubińskiego 8
00-613 Warszawa
NIP: 7010494958
REGON: 362006278
Tel/fax: 22-699-03-20
biuro@eko-pak.biz

9. System sprawozdawczy służący do zbierania danych, finansowany przez wprowadzających w ramach Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta (WFD, art. 8a ust. 4 lit. a oraz art. 8a ust. 1) nie powinien obejmować produktów wprowadzanych do obrotu w Unii. System ten powinien mieć na celu **gromadzenie danych na temat zbiorci i przetwarzania odpadów, w tym – odpowiednio - odpadów opakowaniowych**. Na uwagę zasługuje bowiem fakt, iż opakowanie nie jest produktem samym w sobie, a immanentną częścią wprowadzanego na rynek innego produktu (np. wyrobu spożywczego).
10. **Wyjaśnienia wymaga zapis stanowiący, iż organizacje odzysku powinny mieć jasno określony zasięg geograficzny, materiałowy i produktowy** (WFD, art. 8a ust. 3 pkt a). Zastosowanie takiego zapisu zrodzi bowiem możliwość ograniczenia działania organizacji odzysku tylko do danego regionu kraju (np. Mazowsza). Stanowiłoby to z jednej strony nadmierną ingerencję administracji publicznej w działalność organizacji odzysku (w przypadku narzucenia organizacji przez organ administracji publicznej danego zakresu terytorialnego działania), a z drugiej – groźbę skupienia się danej organizacji odzysku na najbardziej atrakcyjnych regionach (przy samodzielnym wyborze zakresu działania przez organizację). W obu przypadkach nastąpiłoby jednak zaburzenie uczciwych warunków konkurencyjnych na rynku gospodarki odpadami opakowaniowymi i prawdopodobnie spadek efektywności całego systemu. W obszarze zasięgu produktowego, należy jednak uniemożliwić krzyżowe finansowanie realizacji obowiązku w zakresie jednego rodzaju odpadu innym rodzajem (np. odpadu opakowaniowego zużyтым sprzętem elektrycznym i elektronicznym).
11. Konieczne jest **dookreślenie i harmonizacja metody kalkulacji procesu „ponownego wykorzystania” („re-use”) oraz recyklingu** zarówno w ramowej dyrektywie odpadowej (WFD), jak i opakowaniowej (PPWD).
12. Konieczne jest **zachowanie możliwości prowadzenia przez Państwa Członkowskie odzysku energetycznego odpadów opakowaniowych** tam, gdzie proces taki zapewnia najlepsze efekty środowiskowe i ekonomiczne.
13. Konieczne jest **wprowadzenie ogólnych zasad równego traktowania w ramach organizacji odzysku**. Dlatego proponujemy w art. 8a dodanie zapisu, że *„Państwa członkowskie podejmują niezbędne kroki aby w każdej organizacji utworzonej w celu zapewniania realizacji rozszerzonej odpowiedzialności producenta przestrzegane były zasady niedyskryminacji i równego traktowania”*.

Ponadto, Związek Pracodawców EKO-PAK pragnie zauważyć, że **transponowane do Państw Członkowskich wymagania dotyczące Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta powinny umożliwiać organizacjom odzysku przejęcie własności nad zbieranymi w ramach selektywnej zbiórki odpadami opakowaniowymi z gospodarstw domowych, jak również surowcem powstałym po ich posortowaniu**. Niektórzy wprowadzający są taką własnością żywotnie zainteresowani zgodnie z własnymi politykami w zakresie zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska i gospodarki materiałowej. Dlatego też regulacje Unii Europejskiej i poszczególnych Państw Członkowskich powinny im taką możliwość zagwarantować, wspierając i dopełniając dzięki temu ideę Gospodarki o Obiegu Zamkniętym.

Z uwagi na kluczową rolę wprowadzających produkty w opakowaniach w realizacji zasad Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta, Związek Pracodawców EKO-PAK będzie wdzięczny za wzięcie niniejszego stanowiska pod uwagę.

Z wyrazami szacunku,

Związek Pracodawców Przemysłu Opakowań
i Produktów w Opakowaniach EKO-PAK
ul. Chałubińskiego 8, 00-613 Warszawa
biuro@eko-pak.biz

Krzysztof Baczyński
K. Baczyński
PREZES ZARZĄDU